

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра фізичної реабілітації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету здоров'я та
фізичного виховання
Миронюк І.С./
2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ КОРЕКЦІЙНОЇ ПСИХОПЕДАГОГІКИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Олігофренопедагогіка, логопедія. Здоров'я людини
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія корекційної психопедагогіки» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта освітньої програми Олігофренопедагогіка, логопедія. Здоров'я людини.

Розробники: Кляп М.І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *фізичної реабілітації*

протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Філак Я.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

протокол № 9 від «28» серпня 2020 р.

Голова науково-методичної комісії Філак Ф.Г.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	другий	другий
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 36 самостійної роботи студента – 54	третій	четвертий
	Лекції:	
	16	6
	Практичні (семінарські):	
	20	
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: письмовий залік	Самостійна робота:	
	54	84

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія корекційної психопедагогіки» є сформувані у студентів — майбутніх дефектологів— уявлення про історію корекційної психопедагогіки як науку і складову частину корекційної педагогіки, її методологічні засади, здобути знання про ставлення до осіб з інтелектуальними порушеннями в різні історичні епохи, а також про системи навчання для дітей з особливими потребами та надання їм корекційної допомоги.

Курс «Історія корекційної психопедагогіки» є необхідним у підготовці студентів спеціальності «Спеціальна освіта» для вироблення якісно нових підходів у підготовці фахівців в галузі навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами, надання їм корекційної допомоги; розкриває сутність діяльності корекційного педагога (олігофренопедагога, вчителя-логопеда) у практичній роботі з цією категорією дітей; сприятиме поширенню новітніх методик та гуманізації ставлення суспільства до осіб з порушеннями психофізичного розвитку; допоможе ознайомитися майбутнім фахівцям з розвитком основних понять у галузі корекційної освіти.

Предмет: історія корекційної психопедагогіки, характеристика етапів розвитку суспільної допомоги дітям з психофізичними порушеннями, медико-педагогічні системи виховання та навчання для молоді з особливими освітніми потребами.

Основними **завданнями** цієї навчальної дисципліни є:

- ознайомити з системою основних понять із історії корекційної психопедагогіки, що дозволить студентові краще розуміти цю науку, самостійно працювати з літературою;
- сформувані у студентів розуміння понять: «категорії порушень розвитку», «причини виникнення порушень розвитку, «об'єкт, предмет і завдання дисципліни «Історія корекційної психопедагогіки», «галузі спеціальної педагогіки», «закономірності історичного розвитку» тощо;
- ознайомити студентів із визначенням навчальною програмою обсягом знань, можливістю інтегрувати та успішно реалізувати отримані навички у практичній діяльності;
- розкрити співвідношення природних факторів (спадковість, дозрівання організму тощо) і суспільних засобів у психологічному розвитку людини, вивчити рушійні сили індивідуального розвитку психіки людини та закономірності переходу від попередніх до наступних періодів розвитку;
- сформувані гуманістично-орієнтований професійний світогляд майбутніх фахівців-дефектологів, цілісне та особистісне ставлення до історичної спадщини в галузі соціально-педагогічної підтримки осіб з порушеннями розвитку;
- розкрити актуальну проблематику сучасних моделей соціально-педагогічної та корекційно-реабілітаційної допомоги.;
- ознайомити з досвідом та особливостями роботи педагога, пов'язаними з навчанням і вихованням дітей, взаємовідносин з колегами, співпраці з батьками та іншими фахівцями;
- сформувані вміння правильно оцінювати себе та інших людей, будувати службові та міжособистісні стосунки, організовувати спільну діяльність, впливати на поведінку, надавати психологічну допомогу, творчо застосовувати досвід навчання та виховання, працювати над самовдосконаленням;

За результатами вивчення навчальної дисципліни «Історія корекційної психопедагогіки» студенти повинні

знати:

- основні терміни та поняття з історії корекційної психопедагогіки на рівні їх відтворення й тлумачення;
- загальну характеристику розвитку соціально-педагогічної допомоги дітям з психофізичними порушеннями в різні історичні епохи;
- закономірності розвитку людини на різних етапах її індивідуального життя, співвідношення у цьому процесі природних (спадковості, дозрівання організму тощо) і суспільних факторів;

- внесок видатних педагогів і лікарів минулого у розвиток системи корекційних закладів для дітей з розумовою відсталістю.

вміти:

- застосовувати набуті знання у практичній діяльності при здійсненні корекційно-розвивальної роботи із дітьми з особливими потребами;

- застосовувати наукові методи дослідження та інтерпретації сучасних корекційних методик;

- добирати необхідні літературні джерела у підготовці до практичних занять та при виконанні самостійної роботи;

- створювати сприятливу психологічну атмосферу у спілкуванні та спільній діяльності.

Головними формами роботи з навчальної дисципліни є лекційні, практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі професійної діяльності (корекційній, навчально-виховній, навчально-реабілітаційній роботі), що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Здатність вирішувати конкретні проблеми і практичні завдання професійної діяльності щодо формування свідомої мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-2. Здатність критично осмислювати основні світоглядні теорії і принципи у навчанні та професійній діяльності. Здатність до розуміння предметної області професійної діяльності; володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу.

Фахові (спеціальні, професійні) компетентності:

ФК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з інтелектуальними, мовленнєвими або комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні та/або мовленнєві.

ФК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти, зокрема освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, мовленнєвими або комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Спецметодика математики**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1.4 Педагогіка з історією педагогіки

ОК 2.1 Вступ до спеціальності

ОК 2.8 Корекційна психопедагогіка

ОК 2.9 Спеціальна психологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Історія корекційної психопедагогіки», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Володіє знаннями в галузі спеціальної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій.	ПРН 01
Володіє теорією і методикою корекційно-розвивальної (виховної, навчальної) роботи з дітьми з інтелектуальними та/або мовленнєвими порушеннями різного віку (дошкільного, шкільного). Розуміє принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.	ПРН 08
Здатний використовувати різноманітні методи та форми виховної роботи, прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю учнів.	ПРН 18

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія корекційної психопедагогіки»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Володіє знаннями в галузі спеціальної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій.	ПРН 01
Володіє теорією і методикою корекційно-розвивальної (виховної, навчальної) роботи з дітьми з інтелектуальними та/або мовленнєвими порушеннями різного віку (дошкільного, шкільного). Розуміє принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.	ПРН 08
Здатний використовувати різноманітні методи та форми виховної роботи, прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю учнів.	ПРН 18
Здатний систематично підвищувати свою професійну компетентність. Здатний застосовувати найновіші досягнення в спеціальній освіті, здійснювати науково-дослідницьку та методичну діяльність.	ПРН 21

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Залік, тести на кожному практичному занятті, реферати, презентації, різні види групових завдань (проектів).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні відповіді на практичних заняттях, тести з кожної теми, групові завдання.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота, яка включає виконання тестових завдань; підготовка та захист індивідуального або групового проекту.

Форма підсумкового семестрового контролю: письмовий залік

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти Шкала контролю змістового модулю

Показники	Бали
Змістовий модульний контроль 1, 2, 3:	
Поточний модульний контроль:	
Письмове опитування за відповідь за кожне із двох теоретичних питань нараховується по 20 балів, два випадково вибраних варіанти тестових завдань оцінюються по 5 балів кожний (кожний варіант тестів містить по 5 тестів, правильне розв'язання кожного тесту оцінюється в 1 бал)	0-50
Бали за активність на практичних заняттях береться середній бал за оцінювання усних відповідей і тестових занять з усіх занять, що множиться на коефіцієнт 6	0-30
Бали за виконання самостійної роботи: підготовка та захист індивідуального або групового завдання за обраною темою	0-15
Сертифікат за семінар, вебінар, тренінг з інклюзивної освіти	5
Загальна оцінка	0 - 100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль ...	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	8	30				
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	-	-	-	-	-	-
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-	-	-
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	10	10				
Індивідуальне або групове завдання із захистом	1	15				
Результати неформальної освіти у вигляді сертифікату за семінар, вебінар, тренінг	1	5				
Модульна контрольна робота	1	40	1	40		
Разом		100		100		

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Бали	Критерії оцінки
20	якщо відповідь повна і правильна, з прикладами та поясненнями
15	якщо відповідь по суті правильна, але не повна
10	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять, відсутні приклади та пояснення
5	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять, з помилками
0	якщо відповідь не розкриває суті або не зроблена спроба відповісти на поставлені запитання

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль включає наступний вид контролю: залік.

Залік є заключним підсумковим видом контролю у третьому семестрі другого навчального року. До заліку допускаються тільки ті студенти, які отримали не менше 35 балів за результатами першого змістового модуля.

Студенти, в яких оцінки за перший модульний контроль дорівнюють або є вищими за 60 балів, можуть не приймати участі в підсумковому контролі, але за бажанням вони можуть покращити свої бали, прийнявши участь у заліку.

Під час заліку здобувач дає письмові відповіді на 2 теоретичних питання, кожне з яких оцінюється по 40 балів відповідно до критерію оцінювання теоретичної підготовленості, та розв'язує два довільно обрані варіанти тестових завдань, за які може отримати до 20 балів (2*10). Максимальна оцінка за підсумковий модульний контроль складає 100 балів відповідно до шкали оцінювання національної та ЄКТС.

Нарахування балів за теоретичну підготовленість студентів на підсумковому контролі

Бали	Критерії оцінки
40	якщо відповідь повна і правильна, з прикладами і поясненнями
35	якщо відповідь повна і правильна, але є тільки окремі приклади і пояснення
30	якщо відповідь по суті правильна, але з незначними помилками
25	якщо питання висвітлено правильно приблизно наполовину, є наведені приклади і пояснення
20	якщо відповідь містить правильно висвітлені теоретичні поняття приблизно наполовину, наведені приклади, але відсутні пояснення
15	якщо відповідь обмежується тільки визначенням необхідних понять без пояснень і прикладів
10	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять
5	наявна спроба відповісти на поставлені питання, більшість понять висвітлені з помилками
0	якщо відповідь не розкриває суті або не зроблена спроба відповісти на поставлені запитання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Історія навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку за кордоном та на вітчизняних землях

Тема 1. Історія корекційної психопедагогіки як наука. Основні етапи розвитку вчення про інтелектуальні порушення (недоумкуватість).

Тема 2. Етапи розвитку суспільної допомоги особам із порушеннями психофізичного розвитку.

Тема 3. Зародження ідей виховання і навчання дітей з інтелектуальними порушеннями. Перший досвід турботи про дітей з розумовою відсталістю (Ескіроль, Е. Сеген, Гугенбюль).

Тема 4. Розвиток системи навчання і виховання дітей з інтелектуальними порушеннями у Німеччині, Британії та Франції.

Тема 5. Виховання та навчання розумово відсталих дітей у США.

Тема 6. Надання допомоги дітям з порушеннями психофізичного розвитку в Росії в дорядянський період.

Тема 7. Виховання і навчання аномальних дітей в СРСР у першій половині ХХ століття.

Тема 8. Допоміжна школа та олігофренопедагогіка в СРСР у другій половині ХХ ст. Соціально-педагогічна допомога дітям з особливими освітніми потребами в Україні.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог	у тому числі					усьог	у тому числі				
		о	л	п	лаб	інд		с.р.	о	л	п	лаб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Історія навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку за кордоном та на вітчизняних землях.												
Тема 1. Основні етапи розвитку вчення про інтелектуальні порушення	10	2	2			6	12	2				10
Тема 2. Етапи розвитку суспільної допомоги	11	2	2			7	12					12
Тема 3. Зародження ідей виховання і навчання дітей з ПП. Перший досвід турботи про дітей з РВ.	11	2	2			7	12	2				10
Тема 4. Розвиток системи навчання і	13	2	4			7	12					12

виховання дітей з ІІ у Німеччині, Британії та Франції												
Тема 5. Виховання та навчання розумово відсталих дітей у США	11	2	2			7	10					10
Тема 6. Надання допомоги дітям з порушеннями ПФР в Росії в дорадянський період	10	2	2			6	10					10
Тема 7. Виховання і навчання аномальних дітей в СРСР у першій половині ХХ століття	11	2	2			7	10					10
Тема 8. Допоміжна школа та олігофренопедагогіка в СРСР у другій половині ХХ ст. Соціально-педагогічна допомога дітям з ООП в Україні	11	2	2			7	12					12
Модульне оцінювання № 1	2	-	2									
Разом за змістовим модулем 1	90	16	20			54	90	4				86
Усього годин	90	16	20			54	90	4				86

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Модуль 1. Історія навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку за кордоном та на вітчизняних землях.		
1	Тема: Історія корекційної психопедагогіки як наука 1.Предмет і завдання корекційної психопедагогіки. 2.Етапи розвитку історії корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки) 3.Економічна і соціальна залежність характеру відносин суспільства до осіб з порушеннями психофізичного розвитку. 4.Ставлення до осіб з ІІ і розвиток вчення про порушення інтелекту з давнини до середніх віків. 5.Вплив французької революції на розвиток вчення про порушення інтелекту. 6. Розвиток вчення про порушення інтелекту у 19-20 ст. Основні напрями вчення про ІІ.	2	
2	Тема: Періоди еволюції розвитку суспільної допомоги особам з порушеннями психофізичного розвитку. 1.Перший період еволюції: від агресії та нетерпимості. До усвідомлення необхідності піклування про осіб з інвалідністю. 2.Другий період еволюції: від усвідомлення необхідності	2	

	<p>піклування про осіб з інвалідністю до усвідомлення можливості навчання сліпих і глухих дітей; від притулків через досвід індивідуального навчання до перших спеціальних навчальних закладів.</p> <p>3.Третій період еволюції: від усвідомлення можливості навчання дітей із сенсорними порушеннями до визнання права аномальних дітей на освіту. Становлення системи спеціальної освіти.</p> <p>4.Четвертий період еволюції: від усвідомлення необхідності спеціальної освіти для окремих категорій дітей з відхиленнями у розвитку до розуміння необхідності спеціальної освіти для усіх, хто її потребує; розвиток і диференціація системи фахової освіти.</p> <p>5.П'ятий період еволюції: від рівних прав до рівних можливостей; від «інституалізації» до інтеграції.</p>		
3	<p>Тема: Зародження ідей виховання і навчання розумово відсталих дітей. Перший досвід турботи про дітей з порушеннями інтелекту.</p> <p>1. Загальна характеристика історичних умов зародження в педагогіці і психіатрії ідей олігофренопедагогіки</p> <p>2. Розвиток педагогіки до початку XIX ст. як основи олігофренопедагогіки</p> <p>3. Розвиток психіатрії до початку XIX ст.</p> <p>4. Проблема корекційної спрямованості навчання осіб з вадами інтелекту в історії олігофренопедагогіки.</p> <p>5. Перший досвід виховання недоумкуватих (Ж. Ітар, Е. Сеген).</p> <p>6. Педагогічна діяльність Й. Гуггенбюля.</p>	2	
4	<p>Тема: Розвиток системи навчання і виховання дітей з ПФР у Німеччині</p> <p>1. Перший досвід виховання і навчання дітей з порушеннями інтелекту в Німеччині у першій половині XIX ст.</p> <p>2. Виникнення і розвиток допоміжних класів і шкіл у Німеччині у другій половині XIX ст.</p> <p>3. Розширення систем установ для дітей з порушеннями інтелекту в Німеччині в кінці XIX - на початку XX ст.</p> <p>4. Допоміжна школа Німеччини після першої світової війни.</p> <p>5. Виховання і навчання розумово відсталих дітей у Німецькій Демократичній Республіці (НДР).</p> <p>6. Виховання і навчання розумово відсталих дітей у Федеративній Республіці Німеччина (ФРН).</p>	2	
5	<p>Тема: Історія навчання і виховання дітей з інтелектуальними порушеннями у Франції та Британії</p> <p>1. Боротьба британської громадськості за організацію допомоги особам з інвалідністю у XIX ст.</p> <p>2. Британська спеціальна школа кінця XIX – початку XX ст.</p> <p>3. Британська спеціальна школа після другої світової війни.</p> <p>4. Розвиток установ для глибоко розумово відсталих у Франції у другій половині XIX ст.</p> <p>5. Організація спеціальних установ для дітей з легким ступенем розумової відсталості у Франції у XX ст.</p>	2	
6	<p>Тема: Виховання та навчання дітей з порушеннями інтелекту у США</p> <p>1.Перші заходи з надання допомоги особам з інвалідністю у</p>	2	

	<p>США у XIX ст.</p> <p>2. Виникнення і розвиток спеціальних класів і шкіл для дітей з легким ступенем розумової відсталості у США в кінці XIX – першій половині XX ст.</p> <p>3. Погляди американських вчених на сутність і типологію розумової відсталості у XX ст.</p> <p>4. Цілі, завдання виховання та навчання дітей з порушеннями інтелекту у США у XX ст., розвиток системи установ для цих дітей</p> <p>5. Організація та зміст навчально-виховного процесу у спеціальній школі у США другої половини XX ст.</p> <p>6. Організаційні труднощі у наданні допомоги дітям з порушеннями інтелекту у США у другій половині XX ст.</p>		
7	<p>Тема: Надання допомоги розумово відсталим дітям у Росії в дорадянський період.</p> <p>1. Перші вітчизняні державні акти щодо недоумкуватих (від 996 р. до початку XIX ст.).</p> <p>2. Вплив російського революційно-демократичного руху на формування гуманного ставлення російського суспільства до недоумкуватих у XIX ст.</p> <p>3. Перші практичні заходи в Росії щодо виховання і навчання розумово відсталих дітей у першій половині XIX ст.</p> <p>4. Активізація громадського руху за розвиток допомоги недоумкуватим у другій половині XIX ст.</p> <p>5. Значення II з'їзду російських діячів технічної і професійної освіти для розв'язання проблем недоумкуватих.</p> <p>6. Активізація боротьби за розширення допомоги недоумкуватим після першої буржуазно-демократичної революції 1905 року.</p>	2	
8	<p>Тема: Виховання і навчання розумово відсталих дітей в СРСР у першій половині XX столітті</p> <p>1. Перші заходи радянської держави щодо боротьби з дефективністю і безпритульністю. Стан мережі установ для дітей з ПФР у перші роки радянської влади.</p> <p>2. Особливості навчально-виховного процесу в спеціальних установах для дітей з порушеннями інтелекту в СРСР в середині 20-х років.</p> <p>3. Організаційне зміцнення радянської допоміжної школи в кінці 20-х років XX ст.</p> <p>4. Розвиток теоретичних основ дефектології у 20-30-х роках XX ст. в СРСР. Діяльність Л.С. Вигодського.</p> <p>5. Стан допоміжного навчання в СРСР у 30-х роках XX ст. Зміни в роботі допоміжних шкіл після 1936 року.</p>	2	
9	<p>Тема: Розвиток спеціальної освіти в СРСР у другій половині XX столітті Соціально-педагогічна допомога дітям з ООП в Україні</p> <p>1. Допоміжна школа та олігофренопедагогіка в період Другої світової війни.</p> <p>2. Стан допоміжного навчання та наукові дослідження з олігофренопедагогіки у 50-х роках.</p> <p>3. Новації у роботі допоміжних шкіл у 60-70-х роках.</p> <p>4. Принципи діагностування розумової відсталості радянською</p>	2	

	олігофренопедагогікою. Організація відбору дітей у допоміжні школи у 80-х роках. 5.Соціально-педагогічна допомога дітям з ООП в Україні.		
10	Модульне контрольне оцінювання № 1	2	
	Разом за модулем	20	
	Всього за семестр	20	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1. Історія навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку за кордоном та на вітчизняних землях.			
1	Основні етапи розвитку вчення про інтелектуальні порушення	6	10
2	Етапи розвитку суспільної допомоги особам із порушеннями психофізичного розвитку.	7	12
3	Зародження ідей виховання і навчання дітей з інтелектуальними порушеннями. Перший досвід турботи про дітей з розумовою відсталістю	7	10
4	Розвиток системи навчання і виховання дітей з інтелектуальними порушеннями у Німеччині, Британії та Франції.	7	12
5	Виховання та навчання розумово відсталих дітей у США.	7	10
6	Надання допомоги дітям з порушеннями психофізичного розвитку в Росії в дорадянський період.	6	10
7	Виховання і навчання аномальних дітей в СРСР у першій половині ХХ століття.	7	10
8	Допоміжна школа та олігофренопедагогіка в СРСР у другій половині ХХ ст. Соціально-педагогічна допомога дітям з особливими освітніми потребами в Україні.	7	12
	Разом за модулем	54	86
	Всього	54	86

6.5. Індивідуальні завдання

Модуль 1. Історія навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку за кордоном та на вітчизняних землях.

Теми рефератів та есе з дисципліни «Історія корекційної психопедагогіки»:

- історія розвитку та сучасний стан системи виховання, навчання і корекції дітей із психофізичними порушеннями в одній із країн світу;
- історія розвитку та функціонування однієї із спеціальних загальноосвітніх шкіл, навчально-реабілітаційних центрів, соціально-реабілітаційних установ Закарпаття, суміжних областей України.

Вимоги до реферату:

Реферат виконується групою із двох студентів за однією із запропонованих тем (теми різних груп не повторюються) впродовж вивчення дисципліни. Захист реферату проходить на практичному занятті, якщо тема реферату розкриває деякий аспект проблеми, що обговорюється на цьому занятті, або на консультації впродовж семестру. До реферату готується презентація.

Оформлення реферату: реферат друкується на комп'ютері на листках формату А4, гарнітура Times New Roman 14пт. Інтервал між рядками – 1,5. Поля: ліве – 2,0 см; праве – 2,0 см; верхнє – 2,0 см; нижнє – 2,5 см., розміщення тексту по ширині.

Обсяг реферату – до 15 сторінок.

Список використаних джерел складається в алфавітному порядку відповідно до існуючих стандартів бібліографічного опису (див.: ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».).

Оцінювання реферату та його захисту – до 20 балів (10 балів за зміст реферату та його оформлення, 10 балів за захист).

Структура реферату:

- 1.Титульна сторінка.
- 2.Зміст або план реферату.
- 3.Вступ.
- 4.Параграфи за темою реферату (не менше 2-х).
- 5.Висновок.
- 6.Література.

Есе оформляється в довільній формі з використанням конкретних дат, цифрових даних, документів (у вигляді додатків до есе), електронної адреси джерела. Використовуються статистичні дані не більш як п'ятирічної давності.

Виконані роботи необхідно здати на перевірку до терміну проведення модульної контрольної роботи № 1 (у роздрукованому вигляді з відповідними матеріалами або в електронному вигляді на адресу klyap.marianna@uzhnu.edu.ua).

При виконанні завдання необхідно дотримуватися принципу академічної доброчесності.

Питання для підсумкового контролю

Модуль 1. Історія навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку за кордоном та на вітчизняних землях.

1. Предмет і завдання корекційної психопедагогіки.
2. Етапи розвитку історії корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки)
3. Економічна і соціальна залежність характеру відносин суспільства до осіб з порушеннями психофізичного розвитку.
4. Ставлення до недоумкуватих і розвиток вчення про недоумкуватість з давнини до середніх віків.
5. Вплив французької революції на розвиток вчення про недоумкуватість.
6. Розвиток вчення про недоумкуватість у 19-20 ст. основні напрями вчення про недоумкуватість.
7. Перший період еволюції: від агресії та нетерпимості. До усвідомлення необхідності піклування про інвалідів.
8. Другий період еволюції: від усвідомлення необхідності піклування про інвалідів до усвідомлення можливості навчання сліпих і глухих дітей; від притулків через досвід індивідуального навчання до перших спеціальних навчальних закладів.
9. Третій період еволюції: від усвідомлення можливості навчання дітей із сенсорними порушеннями до визнання права аномальних дітей на освіту. Становлення системи спеціальної освіти.
10. Четвертий період еволюції: від усвідомлення необхідності спеціальної освіти для окремих категорій дітей з відхиленнями у розвитку до розуміння необхідності спеціальної освіти для усіх, хто її потребує; розвиток і диференціація системи фахової освіти.
11. П'ятий період еволюції: від рівних прав до рівних можливостей; від «інституалізації» до інтеграції.

12. Загальна характеристика історичних умов зародження в педагогіці і психіатрії ідей олігофренопедагогіки.
13. Розвиток педагогіки до початку XIX ст. як основи олігофренопедагогіки.
14. Розвиток психіатрії до початку XIX ст.
15. Проблема корекційної спрямованості навчання осіб з вадами інтелекту в історії олігофренопедагогіки.
16. Перший досвід виховання недоумкуватих (Ж. Ітар, Е. Сеген).
17. Педагогічна діяльність Й. Гуггенбуля.
18. Перший досвід виховання і навчання розумово відсталих дітей в Німеччині у першій половині XIX ст.
19. Виникнення і розвиток допоміжних класів і шкіл у Німеччині у другій половині XIX ст.
20. Розширення систем установ для розумово відсталих дітей у Німеччині в кінці XIX - на початку XX ст.
21. Допоміжна школа Німеччини після першої світової війни.
22. Виховання і навчання розумово відсталих дітей у Німецькій Демократичній Республіці (НДР).
23. Виховання і навчання розумово відсталих дітей у Федеративній Республіці Німеччина (ФРН).
24. Боротьба британської громадськості за організацію допомоги недоумкуватим у XIX ст.
25. Британська спеціальна школа кінця XIX – початку XX ст.
26. Британська спеціальна школа після другої світової війни.
27. Розвиток установ для глибоко розумово відсталих у Франції у другій половині XIX ст.
28. Організація спеціальних установ для дітей з легкими формами розумової відсталості у Франції у XX ст.
29. Перші заходи з надання допомоги недоумкуватим у США у XIX ст.
30. Виникнення і розвиток спеціальних класів і шкіл для дітей з легкими формами розумової відсталості у США в кінці XIX – першій половині XX ст.
31. Погляди американських вчених на сутність і типологію розумової відсталості у XX ст.
32. Цілі, завдання виховання та навчання розумово відсталих дітей у США у XX ст., розвиток системи установ для цих дітей
33. Організація та зміст навчально-виховного процесу у спеціальній школі у США другої половини XX ст.
34. Організаційні труднощі у наданні допомоги розумово відсталим дітям США у другій половині XX ст.
35. Перші вітчизняні державні акти щодо недоумкуватих (від 996 р. до початку XIX ст.).
36. Вплив російського революційно-демократичного руху на формування гуманного ставлення російського суспільства до недоумкуватих у XIX ст.
37. Перші практичні заходи в Росії щодо виховання і навчання розумово відсталих дітей у першій половині XIX ст.
38. Активізація громадського руху за розвиток допомоги недоумкуватим у другій половині XIX ст.
39. Значення II з'їзду російських діячів технічної і професійної освіти для розв'язання проблем недоумкуватих.
40. Активізація боротьби за розширення допомоги недоумкуватим після першої буржуазно-демократичної революції 1905 року.
41. Діяльність І.В. та К.Х. Маляревських з надання допомоги розумово відсталим дітям.
42. Притулки для розумово відсталих. Діяльність К.К. Грачової.
43. Школа І.О. Сікорського у Києві.
44. Значення з'їздів російських психіатрів, психологів та освітян (1909-1913 рр.) для розвитку системи допомоги розумово відсталим дітям.
45. Діяльність В.П. Кашенко з надання допомоги дітям з інтелектуальними вадами.
46. Допоміжні школи і класи для розумово відсталих дітей в Росії в кінці XIX – на початку XX ст.

47. Перші заходи радянської держави щодо боротьби з дефективністю і безпритульністю. Стан мережі установ для розумово відсталих у перші роки радянської влади.
48. Особливості навчально-виховного процесу в спеціальних установах для розумово відсталих дітей в СРСР в середині 20-х років.
49. Організаційне зміцнення радянської допоміжної школи в кінці 20-х років ХХ ст.
50. Розвиток теоретичних основ дефектології у 20-30-х роках ХХ ст. в СРСР. Діяльність Л.С. Вигодського.
51. Стан допоміжного навчання в СРСР у 30-х роках ХХ ст. Зміни в роботі допоміжних шкіл після 1936 року.
52. Допоміжна школа та олігофренопедагогіка в період Другої світової війни.
53. Стан допоміжного навчання та наукові дослідження з олігофренопедагогіки у 50-х роках.
54. Новації у роботі допоміжних шкіл у 60-70-х роках.
55. Принципи діагностування розумової відсталості радянською олігофренопедагогікою. Організація відбору дітей у допоміжні школи у 80-х роках.
56. Соціально-педагогічна допомога розумово відсталим дітям в Україні.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Технічні засоби: комп'ютер, проектор.
2. Обладнання: екран

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Українська спеціальна педагогіка в персоналіях: Навч. посіб. / За загальною редакцією В.І. Бондаря, В.М. Синьова. – Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2021. – 428 с.
2. Замский Х.С. Умственно отсталые дети. История их изучения, воспитания и обучения с древних времен до середины XX века: учеб. пособие для студ. высш. учеб. завед. / Х.С. Замский, предисловие Н.Г. Коняевой. – 2-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 368 с.

Допоміжна література

1. Бондар В.І. Проблеми корекційного навчання у спеціальній педагогіці: Навч. посіб. / В.І. Бондар. – К.: Наш час, 2005. – 176 с.
2. Бондар В.І. Історія психопедагогіки: Підручник / В.І. Бондар, В.В. Золотоверх. – К.: Знання, 2007. – 375 с.
3. Кисла О.Ф. Корекційна педагогіка: навч. посібник / О.Ф.Кисла. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 320 с.
4. Бондар В.І. Дидактичні та соціально-педагогічні аспекти розвитку спеціального навчання дітей з обмеженими психофізичними можливостями / В.І. Бондар //Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні, 1992-2002: Зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України / Акад. Пед. Наук України. – Х., 2002. – с.613-630.
5. Бондар В.І. Благодійна діяльність як передумова розвитку суспільної допомоги дітям з психофізичними вадами / В.Бондар, Л.Одинченко, Є.Постовойтов // Дефектологія, 1998. - № 4. – С.48-52.
6. Бондар В.І. Державна політика стосовно освіти дітей з особливостями психофізичного розвитку в умовах реформування системи освіти України / В.І.Бондар //Кроки до демократичної освіти. – 2002 – с. 13-15.
7. Бондар В.І. Дефектологічна наука в Україні. / В.І.Бондар // Пед. Газета. – 1999. – Лют. (№2). – с.6.

8. Бондар В.І. Основні етапи становлення і розвитку дефектологічної науки в Україні (до ювілею Інституту дефектології АПН України) / В.І.Бондар // Дефектологія. – 1999, № 2. – С.2-4.

9. Бондар В.І. Особливості розвитку дефектологічної науки та практики на ранніх етапах їх виникнення / В.І.Бондар // Дефектологія. – 2001. № 4. С.27-31.

10. Шульженко Д.І. Освітньо-психологічна інтеграція (інклюзія) дітей з аутизмом: монографія/Д.І. Шульженко. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, вид-во Хортицької національної академії, 2017. – 444 с.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)